

**AIKATAULU JA TOIMINTAOHJEET
KESKUSVAALILAUTAKUNNALLE
VAALIVIikonLOPPUA 11.–13.6.2021 JA
TARKASTUSLASKENTAA 14.–16.6.2021 VARTEN**

VAALITIE TOJÄRJESTELMÄN OSAJÄRJESTELMÄT:

Kaikki toiminnot tehdään vaalitietojärjestelmässä osoitteessa <https://vat.om.fi/Aloitus> tai kirjautumalla kuhunkin osajärjestelmään suoralla osoitteella.

Pohjatietojärjestelmä - suora osoite <https://vat.om.fi/Pohja>

- käyttäjien lisäykset ja aktivoinnit

Äänioikeustietojärjestelmä – <https://vat.om.fi/Aanioikeus>

- vaaliluettelon saapumisen kuittaaminen

Äänioikeustietojärjestelmä – sähköinen vaaliluettelo (työaseman työpöydälle etukäteen luodun pikakuvakkeen kautta)

- äänioikeuden käytön kirjaukset vaalipäivänä niillä äänestysalueilla, joilla käytetään sähköistä vaaliluetteloä joko pelkästään tai paperisen vaaliluettelon rinnalla
- paikallisen sähköisen vaaliluettelon tyhjentäminen ja käytön lopettamisen kuittaaminen

Tuloslaskentajärjestelmä - suora osoite <https://vat.om.fi/Laskenta>

- Vaalilain 82 §:ssä tarkoitetut äänestysalueiden yhdistämiset ja/tai äänestysalueen ennako- ja vaalipäivän äänten yhdistämiset
- Alustava laskenta
 - ennakkoon äänestäneiden lukumäärien tallennus
 - ennakoäänten tallennus
 - vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärien tallennus
 - vaalipäivän äänten tallennus
 - vaalilautakuntien sähköisen vaalipöytäkirjan pito (kunnan niin päättäessä)
- Tarkastuslaskenta
 - ennakkoon ja vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärien tallennus
 - ennako- ja vaalipäivän äänten tallennus
 - tasatilanteiden käsittely
 - äänestäneiden määrän tallennus kansalaisuusryhmittäin
 - kunnan valmiiksi merkintä

Tulospalvelu - suora osoite <https://vat.om.fi/Tulokset>

- tallennuksen seuranta ja tulosraportit vaali-iltana
- tarkastuslaskennan tulosraportit

perjantaista 11.6. alkaen

LASKENTALOMAKKEIDEN LATAAMINEN

Hae kuntasi laskentalomakkeet

- lomake 1 Ennakkoon äänestäneiden lukumäärä
- lomake 2 Vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä
- lomake 3 Vaalipäivän äänet, alustava laskenta
- lomake 4 Vaalipöytäkirjan liite
- lomake 5 Ennakoäänet
- lomake 6 Vaalipäivän äänet, tarkastuslaskenta

- suomenkieliset vaalitietojärjestelmän aloitussivulta kohdasta Laskentalomakkeet

- ruotsinkieliset vaalitietojärjestelmän aloitussivulta kohdasta Uträkningsblanketter

perjantaihin 11.6. klo 17:een mennessä

VAALILUETTELOIDEN SAAPUMISEN KUITTAUS

Kuittaa vaaliluettelot saapuneeksi äänioikeustietojärjestelmään (VAT-ohje nro 4b luku 5). Jos vaaliluettelot eivät ole saapuneet perille tai niissä on huomautettavaa, ota välittömästi yhteyttä vaalitukeen.

Huom. Vaaliluettelot saapuvat kuntiin vaalit-teipillä varustetuissa pahvilaatikoissa.

viimeistään perjantaina 11.6.

KÄYTTÄJIEN TARKISTAMINEN

Tarkista, että äänestäneiden ja äänten lukumäärien tallennukseen tuloslaskentajärjestelmään osallistuvat henkilöt on merkitty pohjatietojärjestelmään Kuntavaalit 2021 -vaalitapahtumaan joko keskusvaalilautakunnan käyttäjiksi tai kunnan ääntenkirjaajiksi ja että heidän tilansa on aktiivinen.

Jos kunnassasi käytetään yhdellä tai useammalla äänestysalueella sähköistä vaaliluetteloa vaalipäivänä, tarkista, että ne henkilöt, jotka kirjaavat äänioikeuden käyttäjä sähköiseen vaaliluetteloon, on lisätty kyseisen vaalilautakunnan käyttäjiksi pohjatietojärjestelmään Kuntavaalit 2021 -vaalitapahtumaan.

Jos kunnassasi tallennetaan vaalipäivän äänet jo äänestyspaikalla yhdellä tai useammalla äänestysalueella, tarkista, että ne henkilöt, jotka tallentavat ääniä tuloslaskentajärjestelmään, on lisätty kyseisen vaalilautakunnan käyttäjiksi pohjatietojärjestelmään Kuntavaalit 2021 -vaalitapahtumaan.

Huom. Heitä ei tule lisätä kunnan ääntenkirjaaja -rooliin.

Varmista, että jokaisella vaalitietojärjestelmää käyttävällä henkilöllä on mukanaan vähintään yksi tunnistautumisväline (mobiilivarmenne, verkkopankkitunnukset tai sähköinen henkilökortti tai muu Digi- ja väestötietojärjestelmän myöntämän varmenteen sisältävä kortti) ja henkilöt ovat onnistuneesti testanneet kirjautumista vaalitietojärjestelmään.

perjantai 11.6. - lauantai 12.6. klo 12.00 mennessä

ÄÄNESTYSALUELIITOKSEN JA/TAI ÄÄNESTYSALUEEN ENNAKKO- JA VAALIPÄIVÄN ÄÄNTEN YHDISTÄMISEN MERKINTÄ

Jos arvioit, että äänestysalueella enakkoon ja vaalipäivänä äänestää yhteensä vähemmän kuin 50 äänioikeutettua, äänestysalueen ennakko- ja vaalipäivän

äännet on laskettava jonkin toisen äänestysalueen äänten kanssa yhdessä, ts. se on liitettävä yhteen jonkin toisen äänestysalueen kanssa. Merkitse mahdollinen äänestysalueliitos tuloslaskentajärjestelmään hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 12.6. klo 12.00 (VAT-ohje 5b luku 5.2).

Jos äänestysalueella on hyväksytyjä vaalikuoria vähemmän kuin 50 tai keskusvaalilautakunta arvioi, että äänestysalueella vaalipäivänä äänestää vähemmän kuin 50 äänioikeutettua, äänestysalueen ennakko- ja vaalipäivän äännet tulee laskea yhdessä. Merkitse mahdolliset ennakko- ja vaalipäivän äänten yhdistämiset tuloslaskentajärjestelmään hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 12.6. klo 12.00 (VAT-ohje 5b luku 5.1).

perjantai 11.6. klo 12.00 - lauantai 12.6. klo 17.00

ENNAKKOON ÄÄNESTÄNEIDEN LUKUMÄÄRÄT (=hyväksytyjen vaalikuorten lukumäärät)

Tallenna tuloslaskentajärjestelmään ennakkoon äänestäneiden lukumäärät (= hyväksytyjen vaalikuorten lukumäärät) lomakkeelta 1 äänestysalueittain (VAT-ohje 5b, luku 6). Voit halutessasi kopioida äänioikeustietojärjestelmästä siirtyneet luvut ÄOR-sarakkeesta ja tarkistaa ja tarvittaessa korjata kopioidut luvut lomakkeen 1 lukuja vastaaviksi.

Huom: Tallenna ennakkoon äänestäneiden todellinen lukumäärä (ei nollaa), vaikka ennakkoäännet laskettaisiinkin vaalipäivän äänten kanssa yhdessä.

perjantai 11.6. - lauantai 12.6.

VAALIPÄIVÄN SÄHKÖISEN VAALILUETTELON KÄYTTÖÄ EDELTÄVÄT TOIMET

Mikäli äänestysalueella käytetään useampaa kuin yhtä kirjaustyöasemaa, keskusvaalilautakunnan käyttäjää suositellaan osittamaan äänestysalueen vaaliluettelo (VAT-ohje 4b, luku 7). Osituksen voi tehdä heti, kun jako on tiedossa, kuitenkin viimeistään lauantaina.

Keskusvaalilautakunnan tulee kuitenkin huolehtia, että paperiset vaaliluettelot ovat äänestyspaikoilla helposti käyttöön otettavissa, mikäli sähköisen vaaliluettelon kanssa esimerkiksi tietoliikenneyhteyksien vuoksi ilmenee ongelmia.

Vaalipäivän alkaessa yhteyskatkolla sähköisen vaaliluettelon käyttö ei ole sallittua – tällöin äänioikeuden käytöt merkitään paperiseen vaaliluetteloon.

sunnuntai 13.6. klo 08.30 – 20.00

SÄHKÖISEN VAALIPÖYTÄKIRJAN KÄYTTÖ (koskee niitä vaalilautakuntia, jotka käyttävät sähköistä vaalipöytäkirjaa)

Jos äänestysalueella käytetään sähköistä vaalipöytäkirjaa, vaalilautakunta avaa sen vaalitietojärjestelmän aloitussivulta vaalipäivän aamuna esim. varatyöasemalle. Sähköistä vaalipöytäkirjaa täytetään kuten paperistakin

pöytäkirjaa koko vaalipäivän ajan. Katso lisätietoja vaalipöytäkirjan käytöstä VAT-ohjeesta 5c luku 8.

Huom: Tulevissa kuntavaaleissa saattaa tulla normaalia enemmän asioita, jotka tulee kirjata vaalipöytäkirjan kohtaan *Huomautuksia vaalipäivän äänestyksen säännölliseen kulkuun vaikuttaneista seikoista sekä vaalilautakunnan mahdolliset lisäselvitykset* (esim. mahdollisten ulkona äänestämisten osalta merkinnät vaalilautakuntien jäsenistä, mahdollisia lisäkommentteja äänestystapahtumasta tms.). Pöytäkirjalla on varattu huomioille runsaasti tilaa, mutta jos tila kuitenkin loppuu, merkintöjä tulee siinä tapauksessa jatkaa erilliselle paperille, joka liitetään vaalipöytäkirjan mukaan.

VAALIPÄIVÄN ÄÄNIOIKEUDEN KÄYTÖN KIRJAUKSET

(koskee sähköistä vaaliluetteloä käyttäviä vaalilautakuntia)

Huom: Jos selaimen aloitussivulla ("käyttövaiheen valinta") lukee jotain muuta kuin "Kuntavaalit 2021 / Kommunalvalet 2021", sivun voi päivittää näppäinyhdistelmällä CTRL+shift+R!

Vaalilautakunta voi ladata paikallisen vaaliluettelon työasemalle (eli siirtyä äänioikeuden käytön kirjaamiseen) vaalipäivän aamuna klo 8.30 alkaen. Vaalilautakunnan tulee varmistaa, että linkki *Paikallisen vaaliluettelon tyhjentäminen* äänioikeusrekisterin aloitussivulla on harmaana (inaktiivinen) ennen aloitusta. Linkki muuttuu aktiiviseksi, kun paikallinen vaaliluettelo ladataan työasemalle ensimmäisen kerran.

Vaalilautakunta kirjaa sähköiseen vaaliluetteloön äänioikeuden käytöt vaalipäivänä. Vaalipäivän äänestyksen päätteeksi varmista, että vaalilautakunta on tyhjentänyt paikallisen sähköisen vaaliluettelon (VAT-ohje 4d, luku 3.3) ja kuitannut järjestelmän käytön vaalilautakunnassa päättyneeksi (VAT-ohje 4d, luku 3.4).

Tulosta lopuksi listat vaalipäivänä äänestäneistä arkistoitavaksi. Tulostettavia listoja on kaksi: toinen sisältäen kaikki äänestäneet ja toinen sisältäen kaikki äänestäneet pois lukien turvakieltoiset (VAT-ohje 4b, luvut 8.4.2 ja 8.4.3).

sunnuntai 13.6. klo 15.00 (aikaisintaan klo 12.00 alkaen) – 20.00

ENNAKKOÄÄNTEN TALLENNUS

Tallenna tuloslaskentajärjestelmään lomakkeilta 5 äänestysalueittain ehdokkaiden saamat ennakkoäännet ja mitättömät äännet. Vahvista ennakkoäännet ja tulosta tallennusraportti (VAT-ohje 5b luku 7). Tee tallennus mahdollisimman nopeasti sitä mukaa, kun äänestysalueita tulee valmiiksi, jotta tallennus olisi tehty klo 20:een mennessä (mieluiten klo 19.30:een).

Huom: Ennakkoäänten suuresta määrästä tai muusta erityisestä syystä johtuen kunta voi aloittaa ennakkoäänten laskennan ja tallennuksen aikaisintaan klo 12.00 vaalipäivänä.

sunnuntai 13.6. klo 20.00 – 20.30

VAALIPÄIVÄNÄ ÄÄNESTÄNEIDEN LUKUMÄÄRÄT

Tallenna tuloslaskentajärjestelmään vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät äänestysalueittain lomakkeilta 2 (VAT-ohje 5b, luku 6). Tee tallennus mahdollisimman nopeasti sitä mukaa, kun saat tiedot äänestysalueilta, mielellään klo 20.30:een mennessä.

Huom.1: Vaikka pienen äänestysalueen ollessa kyseessä ennakoäänät lasketaan yhdessä vaalipäivän äänten kanssa, syötä vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä todellisen määrän mukaan. Älä missään olosuhteissa nolaa ennakkoon äänestäneiden määrää.

Huom 2: Niillä äänestysalueilla, joilla käytetään sähköistä vaaliluetteloa, voit kopioida äänioikeustietojärjestelmästä siirtyneet luvut ÄOR-sarakkeesta ja tarkistaa ja tarvittaessa korjata kopioidut luvut lomakkeiden 2 lukuja vastaaviksi.

sunnuntai 13.6. klo 20.00 – 23.00

VAALIPÄIVÄN ÄÄNET

Tallenna tuloslaskentajärjestelmään ehdokkaiden vaalipäivänä saamat äänimäärät ja mitättömät äänet äänestysalueittain lomakkeilta 3. Vahvista vaalipäivän äänet ja tulosta tallennusraportti (VAT-ohje 5b, luku 7). Tee tallennus mahdollisimman nopeasti sitä mukaa, kun saat tiedot äänestysalueilta.

Huom. 1: Jos äänestysalueen ennako- ja vaalipäivän äänet on laskettu yhdessä, tallenna kaikki äänet vaalipäivän ääninä. Jos äänestysalueet on yhdistetty, tallenna molempien äänestysalueiden ennako- ja vaalipäivän äänet yhdessä vaalipäivän ääninä sille äänestysalueelle, johon liitos on tehty.

Huom. 2: Tallentaessasi vaalipäivän ääniä korjaa äänten ja äänestäjien täsmäytysnäytöllä vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä vaalilautakunnan lomakkeella 3 ilmoittaman vaalipäivänä äänestäneiden tarkentuneen määrän mukaiseksi.

Lopuksi tarkista tallennukset Laskentatilanne ja kunnan valmiiksi merkintä -näytöltä tai tulosraporteilta ja vahvista kuntasi osalta alustava laskenta.

TALLENNUSTEN SEURANTA

Vaalituki seuraa mahdollisten ennako- ja vaalipäivän äänten yhdistämisten tai mahdolliset alueliitosten tallennusta sekä ääntäjämäärien ja äänten tallennusten etenemistä. Mikäli ennakkoon äänestäneiden lukumäärät perjantaina ja lauantaina tai vaalipäivän äänestäjämäärät ja äänet sunnuntaina alkavat kohtuuttomasti viivästyä annettujen ohjeiden mukaisista ajoista, vaalituki on yhteydessä kuntiin.

KOTIINLÄHTÖ

Varmista ennen kotiin lähtöä, että Laskentatilanne ja kunnan valmiiksi merkintä -näyttö näyttää, että kuntasi alustava laskenta on kuitattu valmiiksi (VAT-ohje 5b, luku 8.1.2). Voit myös tarkistaa tulospalvelusta KA81-seurantaraportilta, että Kunta yhteensä -rivillä on merkintä V (Valmis) (VAT-ohje 5b, luku 9.2).

Älä viivytä kunnan tulosta sellaisten pienten virheiden takia, jotka eivät vaikuta lopputulokseen!

TUKIPALVELUT

Jos sinulla on ongelmia tai epäselvyyksiä tuloslaskentajärjestelmän tai tulospalvelun käytössä, ota yhteyttä vaalitukeen, vaalituki@om.fi.

Sähköposti: vaalituki@om.fi
Puhelin: 029 56 65609

VARATALLENNUSKESKUKSEN KÄYTTÖ POIKKEUSTILANTEESSA

Hätätilanteessa, jossa tietoliikenneyhteydet ovat poikki, vaalipiirisi voi joutua käyttämään varatallennuskeskusta. Soita tällaisessa tilanteessa välittömästi Antti Kaakiselle, puh. 050 5626628, ja sovi varatallennukseen siirtymisestä.

Varatallennuskeskuksen yhteystiedot:

sähköposti: vaalituki@om.fi

fax: 029 56 65608

puhelin: 029 56 65609

Antti Kaakinen, 050 562 6628

TARKASTUSLASKENTA 14.-16.6.2021

Maanantaista alkaen laskentavaiheena on tarkastuslaskenta. Alustava laskenta on suljettu maanantaina, mutta halutessasi voit vielä käydä katsomassa alustavan laskennan lukuja, kun vaihdat laskentavaiheeksi alustavan laskennan. Mitään muutoksia ei alustavaan laskentaan enää voi tehdä. Muista vaihtaa laskentavaihe takaisin tarkastuslaskentaan tehdessäsi tarkastuslaskennan toimintoja.

maanantai 14.6.2021 klo 8.00 alkaen – aloitettava viimeistään klo 12.00

ÄÄNESTÄNEIDEN LUKUMÄÄRÄT

Ennakkoon äänestäneiden lukumäärät siirtyvät tarkastuslaskentaan äänioikeustietojärjestelmästä. Jos vaalipäivänä äänestysalueella on käytetty sähköistä vaaliluetteloä äänioikeuden käytön kirjauksiin ja järjestelmän käyttö on onnistuneesti kuitattu päättyneeksi, myös vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät näkyvät tuloslaskentajärjestelmässä valmiina.

Luvut tulee korjata, mikäli niissä on virheitä. Lukujen tulee täsmätä äänestysalueella annettujen äänestyslippujen määrien (hyväksytyt + hylätyt) kanssa. Tallenna puuttuvat vaalipäivänä äänestäneiden määrät miehet eriteltynä äänestysalueittain. (VAT-ohje 5b, luku 10.1).

Huom. 1: Myös pienten äänestysalueiden osalta ennakkoon äänestäneiden ja vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät tallennetaan erikseen (ennakko- ja vaalipäivän äänet tallennetaan kaikki vaalipäivän ääninä). Ennakkoon ja vaalipäivänä äänestäneiden yhteismäärän on oltava sama kuin vaalipäivän äänimäärä (hyväksytyt + hylätyt äänet).

Huom. 2: Äänestäneiden lukumääriä tallentaessasi voit käyttää apuna alustavan laskennan tulospalvelun raporttia KA10 Äänestysaktiivisuus kunnassa tai avata toiseen selaimeseen alustavan laskennan Äänestäneiden määrän tallennus -näytön, jolla mahdollisesti teit vaalipäivänä korjauksia äänioikeusrekisteristä siirtyneisiin äänestäjämääriin.

ÄÄNIMÄÄRÄT

Tallenna ehdokkaiden saamat ennakkoäännet ja vaalipäivän äännet äänestysalueittain ja mitättömät äännet mitättömyysperusteittain. Voit halutessasi ottaa alustavan laskennan luvut tarkastuslaskennan pohjaksi. Muista vahvistaa sekä ennakko- että vaalipäivän äännet. (VAT-ohje 5b, luku 10.2.)

Tulosta ennakkoäännten ja vaalipäivän äännten tallennusraportit äänestysalueittain ja arkistoi ne yhdessä äänestyslippujen kanssa.

keskiviikko 16.6.

TASATILANTEIDEN MERKITSEMINEN

Käsittele äänimäärä- ja vertauslukutasatilanteet merkitsemällä arvontojen tulokset tuloslaskentajärjestelmään. Arvonnat voit suorittaa joko manuaalisesti tai käyttämällä osin tai kokonaan apuna järjestelmän omaa arvontatoimintoa. (VAT-ohje nro 5b luku 10.3.)

Huom 1. Jos tasatilanteiden merkitsemisen jälkeen vielä korjaat äänimääriä, tasatilanteet purkautuvat ja joudut käsittelemään ne uudestaan.

Huom 2. Jos tasatilanteiden ratkaisemisen jälkeen muutat yhtäkään samalla äänimäärällä tai vertausluvulla olevien ehdokkaiden järjestystä, tasatilanteet on käytävä uudelleen läpi loppuun saakka, koska järjestyksen vaihto muuttaa ehdokkaiden väliset asetelmat.

keskiviikko 16.6.2021

TULOKSEN VAHVISTAMINEN

Merkitse kuntasi valmiiksi tuloslaskentajärjestelmään (VAT-ohje 5b luku 12). Tee valmiiksi merkintä viipymättä viimeistään klo 18 aloitettavan kokouksen jälkeen keskusvaalilautakunnan vahvistettua tuloksen.

ARKISTOITAVAT RAPORTIT

Ota pöytäkirjan liitteeksi vähintään seuraavat kuntatason tulosraportit:

KT10 Äänestysaktiivisuus kunnassa
 KT11 Äänestysaktiivisuus sukupuolen mukaan äänestysalueittain
 KT20 Ehdokkaiden äänet äänestysalueittain
 KT21 Ehdokkaiden äänet, koko kunta
 KT23 Ehdokkaat vertauslukuittain
 KT26 Valitut ja varamiehet vertauslukuittain
 KT29 Ryhmittäin ehdokkaiden äänet
 KT32 Ryhmien kannatus ja muutos edellisistä vaaleista ja
 KT90 Mitättömät äänestysliput perusteittain.

Oman kuntasi raportit ovat käytettävissäsi koko ajan. Toisten kuntien tulosraportit ovat nähtävissä sitä mukaa, kun kunnat ovat vahvistaneet tuloksensa ja koko maa -tason raportit ovat käytettävissä sitten, kun kaikki kunnat ovat valmiit.

tiistaihin 22.6.2021 mennessä

TILASTOTIEDOT (Äänestäneiden lukumäärät kansalaisuusryhmittäin)

Äänestäneet kansalaisuusryhmittäin -tilasto Tilastokeskusta varten on tallennettava viimeistään 22.6. (ks. tietojenkeruuohjeet VAT-ohje 5b, luku 11).

VAALITEHTÄVÄT VALMIIT -toiminto

Kun olet tallentanut äänestäneet kansalaisuusryhmittäin ja kunnan tulos on vahvistettu, merkitse vielä vaalitehtävät valmiiksi oman kuntasi osalta (VAT-ohje 5b luku 12).